

тивних форм організації діяльності, яка базується на співпраці і взаємозалежності членів команди або мікрогрупи. Якщо цей етап проходить успішно і члени команди можуть ефективно працювати не тільки в межах своєї команди, а і в складі будь якої команди заради досягнення спільної мети, можна переходити до останнього етапу — взаємного навчання. Взаємне навчання передбачає вміння передавати особистий досвід та переймати досвід інших, допомагати іншим та радитись один з одним, знаходити можливості для конструктивної взаємодії.

Таким чином, формування групової взаємодії студентів дозволяє поєднувати та враховувати у навчальному процесі три фактори: «Я», «Ми», «Спільний навчальний матеріал». Як бачимо, при такому підході всі ці фактори стають рівноцінними та утворюється причетність кожного групи та пристосування ідей групи до особистості кожного. Відповідно, відбувається поєднання індивідуального та соціального в процесі навчальної діяльності. З'являється можливість співпраці та співтворчості не тільки студентів один з одним, але й з викладачем, що відповідає принципу суб'єкт — суб'єктної взаємодії всіх учасників навчального процесу. При вищому розвитку групової взаємодії студентів з'являється можливість переходу від навчального процесу, який організовується суто викладачем до процесу організованому студентами.

Сгадова В. В., канд. пед. наук, професор
кафедри педагогіки та психології

НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКА ПІДГОТОВКА СТУДЕНТІВ УНІВЕРСИТЕТУ

Аналіз історико-педагогічних джерел свідчить, що початок організації науково-дослідної роботи студентів співпадає із становленням університетської освіти. Уже в першій половині XIX ст. у навчальному процесі університетів України склалась певна система організації науково-дослідної роботи студентів, яка включала форми і засоби, що стимулювали розвиток їх творчого

мислення. Зміст студентської науки передбачав формування у студентів інтересу до наукових знань, розвиток творчого мислення, оволодіння ними методами наукового пошуку і розвиток здібностей до самостійних наукових досліджень. Особливістю науково-дослідної роботи у вітчизняних університетах було поєднання наукової і навчальної діяльності як професорів, так і студентів.

Основна мета науково-дослідної роботи студентів, що здійснюється у навчальному процесі полягає у практичному закріпленні теоретичних знань, формуванні їх творчого мислення, набутті навичок проведення самостійних наукових пошуків. Запровадження у процес навчання дослідницького методу.

Більшість опитаних студентів мотивують необхідність науково-дослідницької підготовки в університеті до майбутньої професійної діяльності потребою і прагненням реалізувати свій творчий потенціал засобами інноваційної діяльності та усвідомленням суспільної значущості науково-дослідницької діяльності. На думку студентів, під час навчання в університеті вони повинні оволодіти відповідними знаннями методів здійснення наукових досліджень та вміннями планувати, організувати, проводити дослідницьку діяльність та аналізувати її результати. Велике значення для ефективної підготовки до науково-дослідницької діяльності, на думку студентів, має розвиток особистісних якостей майбутнього фахівця, серед яких визнано провідними такі: вольові якості (наполегливість, цілеспрямованість, дисциплінованість, ініціативність, активність, впевненість, самокритичність); інтелектуальні якості (гнучкість мислення, допитливість, креативність, ерудованість, спостережливість).

Вдосконалення організації науково-дослідницької діяльності більшість студентів пов'язують з орієнтацією на західну систему навчання з поділом груп на мікрогрупи, у яких можна збільшити обсяг і час на здійснення дослідницької діяльності; застосуванням викладачем активних методів навчання, інноваційних технологій; створенням наукових лабораторій, гуртків, секцій; написанням рефератів, курсових, наукових робіт за уподобаннями студентів; запровадженням в навчальний процес спецкурсу «Наукова творчість студентів»; оперативним ознайомленням студентів з інноваційними технологіями в економіці.

Студенти вважають, що їм необхідно надавати більше можливостей для реалізації дослідницьких здібностей у поза ау-

диторній роботі, зокрема: проводити наукові конференції, олімпіади; організовувати зустрічі з науковцями відповідних галузей; проводити консультації, індивідуальне навчання з бажаними опанувати технологію проведення наукового дослідження; сприяти опублікуванню студентами результатів наукових досліджень.

Організація в університеті навчально-дослідної роботи студентів може бути ефективною, якщо забезпечити тісний зв'язок навчально-пізнавальної і навчально-дослідницької діяльності студентів, чітке структурування навчально-дослідницьких умінь і поелементне їх формування, навчання студентів рефлексії та оцінювання своєї діяльності, поопераційний контроль за навчально-дослідницькою діяльністю студентів та її коригування, цілеспрямовану методичну підготовку викладачів до організації навчально-дослідної і науково-дослідної роботи студентів.

Скрицька Н. А., асистент
кафедри міжнародного та європейського права

АКТИВНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ НА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТТЯХ З МІЖНАРОДНОГО ЕКОНОМІЧНОГО ПРАВА

З метою покращення якості навчального процесу в Україні необхідно впроваджувати та постійно використовувати активні методи навчання під час проведення практичних занять. На думку В. В. Ягупова, методи активації навчально-пізнавальної діяльності — це сукупність прийомів і способів психолого-педагогічного впливу на студентів, що (порівняно з традиційними методами навчання) насамперед спрямовані на розвиток у них творчого самостійного мислення, активізацію пізнавальної діяльності, формування творчих навичок та вмінь нестандартного розв'язання певних професійних проблем і вдосконалення навичок професійного спілкування. До активних методів навчання, які доцільно використовувати під час вивчення міжнародного економічного права, належать: ділові ігри та групові дискусії.